

NAJVYŠŠÍ KONTROLNÝ ÚRAD SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Číslo poverenia: 1553/01
Zo dňa: 02.09.2015

Počet výtlačkov: 2
Výtlačok číslo: 2
Počet strán 13
Počet príloh 0

Z Á Z N A M

o výsledku kontroly

**Stanovisko NKÚ SR k návrhu ŠR SR na rok 2016 za vybrané kapitoly
a príslušné štátne fondy**

Ministerstvo pôdohospodárstva a rozvoja vidieka Slovenskej republiky

Bratislava október 2015

Zhrnutie

Kontrola bola do plánu kontrolnej činnosti NKÚ SR na rok 2016 zaradená na základe Strategického plánu kontrolnej činnosti NKÚ SR na roky 2015 – 2017, v rámci nosnej témy – Fiškálna udržateľnosť a taktiež na základe rizikovej analýzy v zmysle Smernice č. 1/2014 na zabezpečenie plánovania kontrolnej činnosti NKÚ SR s využitím analýzy rizík.

Výsledky kontrolnej akcie ako čiastkové stanoviská za vybrané kapitoly budú využité pre potreby vypracovania stanoviska NKÚ SR k Návrhu štátneho rozpočtu SR na rok 2016, ktoré bude vypracované a predložené do NR SR podľa zákona NR SR č.39/1993 Z. z. o NKÚ SR v znení neskorších predpisov.

Predmetom kontrolnej akcie bola identifikácia rizík pri rozpočtovaní príjmov a riziká ich plnenia a pri rozpočtovaní výdavkov kapitoly MPRV SR a riziká pri ich čerpaní.

Hlavnými kritériami pri výkone kontroly bola prijatá legislatíva, uznesenia vlády SR a usmernenia MF SR, ktoré boli rozhodujúce pre splnenie účelu a predmetu kontroly.

Kontrola bola vykonaná v súlade so zákonom NR SR č. 39/1993 Z. z. o NKÚ SR v znení neskorších predpisov a so štandardami, ktoré vychádzajú zo základných princípov kontroly (ISSAI 100 – 999) v rámci medzinárodných štandardov najvyšších kontrolných inštitúcií.

Z vykonanej kontroly vyplynulo, že údaje a informácie v návrhu rozpočtu kapitoly MPRV SR na rok 2016 až 2018 možno považovať za spoľahlivé.

Na základe skutočností zistených vykonanou kontrolou a vzhľadom na to, že v priebehu kontroly neboli zistené žiadne nedostatky, bol z kontroly vyhotovený záznam o výsledku kontroly.

Predložený Návrh rozpočtu kapitoly MPRV SR na roky 2016 až 2018 (ďalej len „návrh rozpočtu“) bol spracovaný v súlade so zákonom o rozpočtových pravidlách verejnej správy a súvisiacimi predpismi. V zmysle vyššie uvedeného zákona je rozpočet zostavený na tri rozpočtové roky.

Záväznými ukazovateľmi rozpočtu sa však v súlade so zákonom o rozpočtových pravidlách verejnej správy stávajú iba rozpočtované príjmy a rozpočtované výdavky príslušného rozpočtového roku, t.j. roku 2016. Zároveň je predmetný návrh rozpočtu vypracovaný na princípe programového rozpočtovania a v súlade s platnou rozpočtovou klasifikáciou.

Z celkového limitu príjmov na rok 2016 v sume 857 862 151,00 eur predstavujú príjmy z rozpočtu EÚ čiastku 842 476 068,00 eur a príjmy štátneho rozpočtu (ďalej len „ŠR“) sú v čiastke 15 386 083 eur.

V príjmoch zo ŠR sú zapracované osobitné odvody zo štátnych podnikov v čiastke 5 320 000,00 eur a transfer zo Slovenského pozemkového fondu (ďalej len „SPF“) v čiastke 1 500 000,00 eur.

Navrhované príjmy ŠR na roky 2016 – 2018, ktoré sú na rok 2016 v porovnaní s rovnakým obdobím predchádzajúceho roku nižšie o 9 700 000,00 eur, ministerstvo nerozporuje.

Predložený návrh rozpočtu na rozpočtový rok 2016 kvantifikuje výdavky alokované do deviatich rezortných programov, z ktorých každý sa podľa jednotlivých oblastí odborných činností podrobne člení na podprogramy a prvky.

Limit výdavkov ŠR je na rok 2016 navrhnutý v celkovej sume 1 064 046 622,00 eur, čo predstavuje pokles v porovnaní s rovnakým obdobím predchádzajúceho roku o 10,5 % a je to spôsobené najmä znížením limitu výdavkov EÚ o 92 900 000,00 eur a prostriedkov spolufinancovania o 28 200 000,00 eur z dôvodu ukončenia programového obdobia 2007 – 2013.

Z celkových výdavkov, prostriedky EÚ a spolufinancovania zo ŠR na rok 2016 predstavujú čiastku 982 525 387,00 eur, čo je až 92,3 %-tný podiel výdavkov kapitoly.

Na rok 2016 sú rozpočtované obligatórne výdavky (bežné a kapitálové) v celkovej sume 81 521 235,00 eur, čo v porovnaní s rovnakým obdobím predchádzajúceho roku je zníženie o 3 995 319,00 eur a v relatívnom vyjadrení menej o cca 4,7 %.

Celkový limit osobných výdavkov pre 2 765 zamestnancov štátnych rozpočtových organizácií v zriaďovateľskej pôsobnosti MPRV SR je na rok 2016 stanovený v čiastke 20 745 993,00 eur. Podľa ministerstva, ročná potreba mzdových výdavkov pre zamestnancov kapitoly MPRV SR prevyšuje limit stanovený MF SR, pričom vykonávajú vysoko odborné činnosti s priemernou mzdou na veľmi nízkej úrovni. Na základe vykonanej analýzy vyčíslil rezort MPRV SR deficit osobných výdavkov na 10 274 967,00 eur (mzdy a prislúchajúce odvody).

Ministerstvo signalizuje nezabezpečené prioritné výdavkové tituly na podporu potravinových kontrol, financovanie národného monitorovacieho programu a rastlinolekársku starostlivosť. Dôvodom je posilnenie výkonu úradnej kontroly pre bezpečnosť a kvalitu potravín na slovenskom trhu s cieľom ochrany slovenského spotrebiteľa, zabezpečenie čerpania už pridelených prostriedkov EÚ, ktoré Slovenská republika investuje do monitorovania škodlivých organizmov v roku 2015, vytvorenie aplikácie pre registráciu pesticídov a jeho prepojenia s existujúcimi aplikáciami aj nadväzne na odstránenie nedostatkov zistených auditom vykonaným príslušnými orgánmi EÚ.

Podľa MPRV SR, stále zostávajú rozpočtovo nezabezpečené výdavky na odbornú prípravu a realizáciu SK PRES 2016, na organizačné zabezpečenie FOREST EUROPE, na elektronické služby pre žiadateľov o podpory zo strany PPA, čo by mohlo vytvoriť predpoklady na zefektívnenie systému finančného riadenia fondov EÚ.

NKÚ SR upozorňuje na existenciu rizík, ktoré môžu ovplyvniť čerpanie prostriedkov EÚ a ich spolufinancovania zo ŠR.

Z vykonanej kontroly vyplynulo, že v roku 2015 dôjde k pravdepodobnému nenaplneniu príjmov Európskeho fondu rozvoja vidieka 2007 – 2013 (ďalej len „EFRV“) v celkovej výške 34 259 617,00 eur. Za predpokladu nižšieho dočerpania EFRV sa zníži rovnakým tempom aj nenaplnenie príjmov.

Výška predbežne vyčíslených korekcií za Európsky poľnohospodársky a záručný fond (ďalej len „EPZF“), ktoré môžu byť realizované v roku 2016 bola k 05.10.2015 vykázaná v sume 7 498 171,00 eur a za EFRV v sume 1 963 159,00 eur, z čoho môže v roku 2016 vyplýnuť nenaplnenie príjmov jednotlivých fondov v uvedených výškach.

Podľa MPRV SR, čiastka 4 104 561,00 eur za EPZF a čiastka 1 265 409,00 eur za EPFRV bude ešte predmetom zmierovacieho konania.

Riziká boli identifikované aj v rámci Regionálneho operačného programu 2007 – 2013, kde hrozí potenciálne riziko 100,0 % nedočerpania finančných prostriedkov a prípadné

korekcie by v roku 2016 mohli byť financované z prostriedkov štátneho rozpočtu. Týka sa to najmä korekcií:

- za odblokovanie Regionálneho operačného programu,
- za projekty, ktoré sú predmetom vyšetrovania orgánov v trestnom konaní, súdnych sporov, Protimonopolného úradu SR a môžu byť ukončené až po roku 2015,
- za stav v implementácii niektorých projektov pri ktorých hrozí potenciálne riziko ich neukončenia a ministerstvo predpokladá, že tieto projekty budú následne dofinancované zo zdrojov prijímateľa, lebo v opačnom prípade by prijímatelia museli vrátiť celý doteraz vyplatený nenávratný finančný príspevok. Toto riziko sa týka 40 projektov v celkovej sume takmer 25 000 072,00 eur.

Riziká z možných finančných korekcií boli zistené aj v Operačnom programe Bratislavský kraj za porušenie pravidiel verejného obstarávania, zo súdnych sporov a z možných sankcií z nedostatočnej implementácie právne záväzných právnych predpisov EÚ pri 14 projektoch v celkovej sume 8 612 654,00 eur, pri ktorých hrozí riziko ich dofinancovania zo ŠR. Podľa ministerstva, na mesačnej báze je pre MF SR vypracovávaný zoznam rizikových projektov, kde sa tieto údaje aktualizujú a postupne sa znižujú v závislosti od čerpania na predmetných projektoch.

Z poznatkov kontrolnej činnosti NKÚ SR vyplýva, že v rezorte pôdohospodárstva a rozvoja vidieka sú dlhodobejšie identifikované problémy v poľnohospodárstve, potravinárskom priemysle a v lesnom hospodárstve, čo sa prejavuje na výsledkoch hospodárenia v týchto oblastiach, nižšou konkurencieschopnosťou v EÚ, znižovaním výmery poľnohospodárskej pôdy a jej ceny a pod.

MPRV SR v záujme minimalizovania týchto problémov prijalo v uplynulom období niekoľko dôležitých koncepčných a strategických dokumentov a to najmä, Koncepciu rozvoja pôdohospodárstva na roky 2013 – 2020 vrátane Akčného plánu rozvoja pôdohospodárstva na roky 2014 – 2020, Koncepciu rozvoja potravinárskeho priemyslu na roky 2014 – 2020 a Akčný plán Národného programu využitia potenciálu dreva SR.

NKÚ SR zároveň pozitívne hodnotí, že MPRV SR nadväzne na uvedené dokumenty v decembri 2014 podpísalo Dohodu o vzájomnej spolupráci v rámci Operačného programu Výskum a Inovácie 2014 – 2020 (ďalej len „Dohoda“) s Ministerstvom hospodárstva SR a Ministerstvom školstva, vedy, výskumu a športu SR.

Účelom Dohody je zabezpečenie spolupráce pri implementácii uvedeného operačného programu v programovom období 2014 – 2020 z európskych štrukturálnych a investičných fondov EÚ v oblasti potravinárskeho priemyslu s cieľom dosiahnutia vyššej efektívnosti, koordinácie a posilnenia synergických účinkov.

NKÚ SR v rámci svojej kontrolnej činnosti bude sledovať ako bude MPRV SR naplňovať prijaté opatrenia a odporúčania v uvedených strategických a koncepčných dokumentoch. Zároveň NKÚ SR v rámci svojho dlhodobého strategického plánu kontrolnej činnosti na ďalšie obdobie plánuje zahrnúť do svojej kontrolnej činnosti aj kontroly zamerané na niektorú z uvedených problémových oblastí.

**Záznam
o výsledku kontroly**

Podľa poverenia predsedu NKÚ SR č. 1553/01 z 02.09.2015 vykonali:

Ing. Jaroslav Áč, vedúci kontrolnej skupiny

Ing. Ľuboslava Tittoňová, členka kontrolnej skupiny

kontrolu Stanovisko NKÚ SR k návrhu ŠR SR na rok 2016 za vybrané kapitoly a príslušné štátne fondy, účelom ktorej bolo vypracovanie stanoviska nadväzne na ustanovenie § 5 odsek 1 zákona NR SR č. 39/1993 Z. z. o NKÚ SR v znení neskorších predpisov.

Kontrola bola vykonaná v čase od 22.09.2015 do 16.10.2015 na Ministerstve pôdohospodárstva a rozvoja vidieka Slovenskej republiky, so sídlom Dobrovičova 12, 812 66 Bratislava, IČO: 00156621 (ďalej len „MPRV SR“ alebo „ministerstvo“ alebo „kapitola“) za kontrolované obdobie: 2014 (skutočnosť), 2015 (rozpočet a očakávaná skutočnosť) a 2016 (návrh rozpočtu).

Účelom kontroly bolo vypracovanie stanoviska nadväzne na ustanovenie § 5 odsek 1 zákona NR SR č. 39/1993 Z. z. o NKÚ SR v znení neskorších predpisov.

Predmetom kontroly bolo:

- zhodnotiť rozpočtovanie kapitoly MPRV SR na rok 2016,
- poukázať na prioritné oblasti a riziká aj pri využití poznatkov kontrolnej činnosti.

Predmet vypracovania stanoviska bol vymedzený návrhom štátneho rozpočtu kapitoly MPRV SR na rok 2016.

Kontrola bola vykonaná v súlade so zákonom NR SR č. 39/1993 Z. z. o Najvyššom kontrolnom úrade Slovenskej republiky v znení neskorších predpisov a so štandardami, ktoré vychádzajú zo základných princípov kontroly (ISSAI 100 – 999) v rámci medzinárodných štandardov najvyšších kontrolných inštitúcií.

Počas výkonu kontroly bolo zistené:

Ministerstvo je rozpočtovou organizáciou, ktorá je svojimi príjmami a výdavkami zapojená na štátny rozpočet (ďalej len „ŠR“) Slovenskej republiky (ďalej len „SR“). Ako právnická osoba vystupuje v právnych vzťahoch vo svojom mene, plní úlohy ako ústredný orgán štátnej správy v rozsahu ustanovenia § 9 ods. 1 a 2 zákona č. 575/2001 Z. z. o organizácii činnosti vlády a organizácii ústrednej štátnej správy v znení neskorších predpisov.

Povinnosti MPRV SR pri vypracovaní návrhu rozpočtu vyplývajú najmä zo zákona č. 523/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách verejnej správy a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon o rozpočtových pravidlách verejnej správy“) a Príručky na zostavenie návrhu rozpočtu verejnej správy na roky 2016 – 2018, ktorú vydalo Ministerstvo financií SR (ďalej len „MF SR“).

1. Rozpočtovanie príjmov kapitoly Ministerstva pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR

Skutočnosť štruktúry príjmov ŠR kapitoly MPRV SR za rok 2014 a ich rozpočtovanie na roky 2015 a 2016 dokumentuje nasledujúca tabuľka:

Tabuľka č. 1

Názov ukazovateľa		2014 S	2015 R	2016 N	Rozdiel 2016 - 2015
Príjmy kapitoly spolu	tis. eur	533 510	960 487	857 862	-102 625
z toho:					
• záväzný ukazovateľ	tis. eur	14 699	25 136	15 386	-9 750
o príjmy z dividend	tis. eur	-	-	-	-
o nerozpočítované príjmy zo spolufinancovania a EÚ (vratky)	tis. eur	263			
• prostriedky z rozpočtu EÚ	tis. eur	518 548	935 351	842 476	-92 875

Zdroj: Údaje RVS na roky 2016 až 2018

Z návrhu rozpočtu vyplýva, že pre kapitolu MPRV SR sú na rok 2016 navrhnuté celkové príjmy 857 862 151,00 eur, z čoho príjmy z rozpočtu EÚ predstavujú 842 476 068,00 eur. Navrhované príjmy ŠR sú v čiastke 15 386 083 eur, ktoré MPRV SR predpokladá v roku 2016 naplňať nasledovne:

- Pôdohospodárska platobná agentúra (ďalej len „PPA“) – príjmy z produkcie cukru a izoglukózy v čiastke 340 000,00 eur.
- Štátna veterinárna a potravinová správa SR (ďalej len „ŠVPS SR“) – príjmy z vlastníctva v čiastke 95 000,00 eur a príjmy za administratívne poplatky v zmysle platnej legislatívy v čiastke 5 100 000,00 eur.
- Ústredný kontrolný a skúšobný ústav poľnohospodársky (ďalej len „ÚKSÚP“) – príjmy z vlastníctva majetku v čiastke 36 000,00 eur a príjmy za administratívne poplatky v čiastke 2 650 000,00 eur.
- MPRV SR (vlastný úrad) – príjmy z vlastníctva v čiastke 190 000,00 eur a ostatné príjmy predstavujú čiastku 155 083,00 eur.
- Osobitý odvod zo štátnych podnikov v celkovej čiastke 5 320 000,00 eur, v tom Lesy SR, š.p. 5 300 000,00 eur a Plemenárske služby, š.p. 20 000,00 eur.
- Transfer zo Slovenského pozemkového fondu (ďalej len „SPF“) predstavuje čiastku 1 500 000,00 eur.

Navrhované príjmy ŠR rozpočtu na roky 2016 – 2018 sú podľa MPRV SR, v porovnaní s predchádzajúcim obdobím, reálne a preto ich nerozporuje.

2. Rozpočtovanie prioritných výdavkov kapitoly MPRV SR

Skutočnosť výdavkov ŠR za rok 2014 a ich rozpočtovanie na roky 2015 a 2016 dokumentuje nasledujúca tabuľka:

Tabuľka č. 2

Názov ukazovateľa		2014 S	2015 R	2016 N	Rozdiel 2016 - 2015
Výdavky kapitoly spolu /Zdroje kapitoly	tis. eur	825 213	1 189 136	1064 047	- 125 089
z toho:					
• prostriedky štátneho rozpočtu	tis. eur	100 859	85 517	81 521	-3 996
o 610 mzdy	tis. eur	26 891	20 020	20 746	726
o 630 tovary a služby	tis. eur	26 347	33 888	34 176	288
• prostriedky z rozpočtu EÚ **	tis. eur	601 690	935 351	842 476	-92 875
• spolufinancovanie zo ŠR **	tis. eur	118 517	168 268	140 050	-28 218

Zdroj: Údaje RVS na roky 2016 až 2018

** **Poznámka:** vrátane prevodov podľa § 8 zákona o rozpočtových pravidlách

Na rozpočtový rok 2016 je rozpočet MPRV SR alokovaný do deviatich rezortných vecne vymedzených programov a ako účastník sa ministerstvo podieľa na realizácii šiestich medzirezortných podprogramov.

Limit výdavkov ŠR pre MPRV SR je na rok 2016 navrhnutý v celkovej sume 1 064 046 622,00 eur, z toho prostriedky EÚ predstavujú čiastku 842 476 000,00 eur a prostriedky určené na spolufinancovanie čiastku 140 050 000,00 eur. Limit výdavkov predstavuje v porovnaní s rovnakým obdobím predchádzajúceho roku pokles o 10,5 %, čo je spôsobené najmä znížením limitu výdavkov EÚ o 92 900 000,00 eur a prostriedkov spolufinancovania o 28 200 000,00 eur z dôvodu ukončenia programového obdobia 2007 – 2013.

Z celkových výdavkov, prostriedky EÚ a spolufinancovania zo ŠR na rok 2016 predstavujú čiastku 982 525 387,00 eur, čo je 92,3 %-tný podiel z celkových výdavkov kapitoly.

Prostriedky z EÚ a prostriedky určené na spolufinancovanie zo ŠR sú poskytované na priame platby, rozvoj vidieka, rybné hospodárstvo, trhovú – orientované výdavky, štátnu pomoc, regionálny rozvoj a na inštitucionálnu podporu. Výdavky sú poskytované z EPZF, EPFRV a na základe programov z Európskeho fondu regionálneho rozvoja (ďalej len „ERDF“).

2.1 Čerpanie výdavkov z EÚ za pôdohospodárstvo a rozvoj vidieka a prípadné riziká

Prostriedky zo zdrojov EPZF a EPFRV a prostriedky určené na spolufinancovanie zo ŠR sú rozdelené do nasledovných oblastí:

Priame platby

Navrhovaný limit priamych platieb pre rok 2016 je v čiastke 460 535 985,00 eur (43,3 % z celkového rozpočtu MPRV SR), čo v porovnaní s rovnakým obdobím predchádzajúceho roku je nárast o cca 0,7 % a v absolútnom vyjadrení 3 076 136,00 eur.

Z predloženého návrhu rozpočtu vyplýva, že prechodná vnútroštátna platba vo výške 19 057 985,00 eur je na rok 2016 navrhnutá nadväzne na Koncepciu rozvoja pôdohospodárstva SR na roky 2013 – 2020, ktorú vláda SR schvália svojim uznesením č.357/2013 z 03.07.2013 a nadväzne na Akčný plán rozvoja pôdohospodárstva 2014 – 2020 schválený uznesením vlády SR č.33 z 22.01.2014.

Kontrolou bolo zistené, že v súvislosti s čerpaním prostriedkov z EPZF, by v roku 2016 zo štátneho rozpočtu mali byť financované korekcie vzťahujúce sa na:

- jednotnú platbu na plochu v čiastke 2 933 758,81 eur,
- propagačné opatrenia v systéme mliečneho sektora v čiastke 459 851,19 eur,
- zúčtovanie účtov za rok 2014 v čiastke 697 749,56 eur,
- krízové plnenie v čiastke 5 369 970,98 eur, ktorá bola navrhnutá Európskou komisiou (ďalej len „EK“) a ku dňu ukončenia kontroly neboli v predmetnej veci ukončené rokovania.

Program rozvoja vidieka 2007 – 2013 (ďalej len „PRV SR 2007 – 2013“)

Limit výdavkov pre PRV SR 2007 – 2013 na rok 2016 je navrhnutý v čiastke 1 408 042,00 eur, z toho 1 097 656,00 eur sú prostriedky EÚ a 310 386,00 eur sú prostriedky spolufinancovania zo ŠR.

Ministerstvo v máji 2015 upozornilo MF SR, že podľa aktuálne platnej legislatívnej úpravy prostriedky PRV SR 2007 – 2013 nie je možnosť čerpať v roku 2016. Na pôde EK na

podnet komisára bola síce preverovaná možnosť zmeny legislatívnej úpravy, o ktorú požiadalo 17 členských štátov v záujme predĺženia obdobia oprávnenosti vynakladania prostriedkov, avšak pre PRV SR 2007 – 2013 nebola táto požiadavka akceptovaná.

Z dokladov predložených ku kontrole vyplynulo, že čerpanie prostriedkov PRV SR 2007 – 2013 za projektové opatrenia k 05.10.2015 bolo v relatívnom vyjadrení 87,0 %, pričom zo strany ministerstva bolo uvedených niekoľko potenciálnych rizík súvisiacich s čerpaním.

Čerpanie prostriedkov za neprojektové opatrenia k 05.10.2015 bolo 98,0 % a neboli identifikované žiadne potenciálne riziká s finančnými korekciami.

Podľa ministerstva, predpoklad čerpania prostriedkov EPFRV 2007 – 2013 k 05.10.2015 bol 2 574 303 253,73 eur, čo predstavovalo 99,1 % celkových verejných výdavkov pridelených PRV SR 2007 – 2013.

Podľa platnej legislatívy EÚ je členským štátom na základe predkladania žiadostí preplácaných maximálne 95,0 % celkových výdavkov EPFRV. Zostatok je vyplácaný najneskôr do jedného roku po poslednom termíne oprávnenosti výdavkov (december 2016). Z uvedeného vyplýva, že v roku 2015 dôjde k pravdepodobnému nenaplneniu príjmov EPFRV 2007 – 2013 v celkovej výške 34 259 617,00 eur. Za predpokladu nižšieho dočerpania EPFRV sa zníži rovnakým tempom aj nenaplnenie príjmov.

Zároveň bolo kontrolou zistené, že výška predbežne vyčíslených korekcií za EPZF, ktoré môžu byť realizované v roku 2016 bola k 05.10.2015 vykázaná v sume 7 498 171,00 eur a za EPFRV 1 963 159,00 EUR, z čoho môže v roku 2016 vyplývať nenaplnenie príjmov jednotlivých fondov v uvedených výškach.

Podľa MPRV SR, čiastka 4 104 561,00 eur za EPZF a čiastka 1 265 409,00 eur za EPFRV bude ešte predmetom zmierovacieho konania.

Program rozvoja vidieka SR 2014 – 2020 (ďalej len „PRV SR 2014 – 2020“)

Limit výdavkov pre PRV SR 2014 – 2020 na rok 2016 je navrhnutý v celkovej sume 346 202 196,00 eur, z toho prostriedky EÚ sú v čiastke 257 294 285,00 eur a spolufinancovanie zo štátneho rozpočtu sumu 88 907 911,00 eur. PRV SR 2014 – 2020 predstavuje 32,5 % z celkového limitu výdavkov kapitoly MPRV SR na rok 2016. Navrhované celkové výdavky na rok 2016 sú v porovnaní so schváleným rozpočtom na rok 2015 vyššie o 68,1 %.

Operačný program Rybné hospodárstvo (ďalej len „OPRH 2007 – 2013“, resp. „OPRH 2014 – 2020“)

Navrhovaný limit výdavkov pre OPRH 2007 – 2013 na rok 2016 je 1 003 528,00 eur, z toho prostriedky EÚ predstavujú 778 752,00 eur a prostriedky na spolufinancovanie zo ŠR 224 776,00 eur (z hľadiska objemu prostriedkov predstavuje tento program 0,1 % z celkového navrhovaného limitu výdavkov kapitoly MPRV SR na rok 2016).

Navrhovaný limit výdavkov pre OPRH 2014 – 2020 je na rok 2016 v sume 2 556 587,00 eur, z toho prostriedky EÚ predstavujú čiastku 1 917 440,00 eur a spolufinancovanie zo ŠR 639 147,00 eur (z hľadiska objemu prostriedkov predstavuje tento program 0,2 % z celkového navrhovaného limitu výdavkov kapitoly MPRV SR v roku 2016).

Kontrolou bolo zistené, že čerpanie v rámci OPRH 2007 – 2013 k 31.8.2015 bolo 73,0 % (12,7 mil. EUR z celkového rozpočtu 17,5 mil. EUR).

Rizikom v programovom období OPRH 2007 – 2013 je nedočerpanie rozpočtového záväzku v čiastke 187 000,00 eur za oblasti mimo cieľa Konvergencia (Bratislavský kraj) v dôsledku nízkeho kontrahovania, ako aj nedočerpanie finančných prostriedkov v rámci cieľa

Konvergencia, kde prijímatelia odstúpili v druhom polroku 2015 od realizácie projektov z rôznych dôvodov.

Podľa MPRV SR, tieto voľné finančné prostriedky nie je možné operatívne zazmluvniť, keďže neexistuje zásobník projektov, a to z dôvodu, že v rámci tohto programu nebol zaznamenaný dopyt, ktorý by bol vyšší ako finančné možnosti v rámci výzvy, a teda nedochádzalo k vytváraniu zásobníkov projektov. Zároveň ministerstvo uviedlo, že táto skutočnosť odzrkadľuje limitovanú absorpčnú schopnosť sektora rybného hospodárstva.

Z dokladov predložených ku kontrole vyplynulo, že ministerstvo k 05.10.2015 neeviduje žiadne finančné korekcie v rámci OPRH 2007 – 2013.

Trhovo orientované výdavky (ďalej len „TOV“)

Navrhovaný limit výdavkov pre TOV na rok 2016 je 15 600 000,00 eur, čo je cca 1,5 % z celkového navrhovaného limitu výdavkov kapitoly MPRV SR na rok 2016.

TOV sú orientované na podporu vývozu poľnohospodárskych výrobkov mimo teritória EÚ a na stabilizáciu trhu poľnohospodárskej produkcie. Súčasťou TOV sú aj intervenčné opatrenia, ktoré sa budú využívať na dosiahnutie trhovej rovnováhy a stabilizáciu trhových cien. Od decembra 2005 sa po novelizácii príslušných legislatívnych noriem realizujú intervenčné opatrenia prostredníctvom mimorozpočtového účtu, ktorý spravuje PPA.

Regionálne operačné programy

Finančné prostriedky z ERDF a prostriedky na ich spolufinancovanie zo ŠR sú určené na financovanie projektov zo štrukturálnych fondov na programové obdobie 2007 – 2013 a sú poskytované v rámci nasledovných operačných programov EÚ:

Regionálny operačný program 2007 – 2013 (ďalej len „ROP“)

Na rok 2016 je navrhovaný limit výdavkov pre ROP v celkovej sume 38 605 050,00 eur, z toho prostriedky EÚ v čiastke 33 823 274,00 eur a prostriedky na spolufinancovanie zo ŠR v čiastke 4 781 776,00 eur.

Z hľadiska objemu verejných zdrojov predstavuje ROP 2007 – 2013 cca 3,2 % z celkového limitu výdavkov kapitoly MPRV SR na rok 2016.

Kontrolou bolo zistené, že k 29.09.2015 v rámci ROP bolo čerpanie cca 85,8 % z alokovaných prostriedkov.

Podľa ministerstva je predpoklad, že po ukončení tohto programu dosiahne úroveň čerpania od 92,0 % až 100,0 % a na zabezpečenie úplného vyčerpania alokovaných prostriedkov MPRV SR plánuje využiť prostriedky z Iniciatívy JESSICA.

V rámci ROP ministerstvo považuje za rizikové pre nedosiahnutie 100,0 % čerpania nasledovné skutočnosti:

- korekcie za odblokovanie ROP,
- rizikové projekty, ktoré sú predmetom vyšetrovania orgánov činných v trestnom konaní a súdnych sporov, ktoré môžu byť ukončené až po roku 2015,
- stav implementácie niektorých projektov, najmä z posledných vyhlásených výziev, pri ktorých hrozí potenciálne riziko ich neukončenia a ministerstvo predpokladá, že tieto projekty budú následne dofinancované zo zdrojov prijímateľa, lebo v opačnom prípade by prijímatelia museli vrátiť celý doteraz vyplatený nenávratný finančný príspevok (ďalej len „NFP“). Toto riziko sa týka 40 projektov v celkovej sume takmer 25 000 072,00 eur.

K 05.10.2015 ministerstvo evidovalo 178 projektov v kontrahovanej sume 158 870 000,00 eur celkových oprávnených výdavkov, pri ktorých sa nezačalo čerpanie

finančných prostriedkov, z čoho 77 projektov v kontrahovanej sume 88 870 000,00 eur celkových oprávnených výdavkov nemalo k 05.10.2015 uzatvorený dodatok k zmluve, ktorá je výsledkom postupu verejného obstarávania.

MPRV SR, v závislosti od naplnenia rizík, predpokladá výšku nedočerpania záväzku ROP 2007 – 2013 v rozmedzí od 0 – 150 000 000,00 eur

Prehľad rizík z finančných korekcií, ktoré by v roku 2016 mohli byť financované z prostriedkov štátneho rozpočtu:

- **Korekcie za odblokovanie ROP** – podľa ministerstva % výšky korekcie, o ktorom sa rokuje, môže byť v rozmedzí od 4,17 – 4,58, čo by predstavovalo 36 182 000,00 eur – 39 740 000,00 eur za zdroj ERDF.
- **Korekcie za zvýšenú chybovosť** v rámci Výročnej kontrolnej správy za rok 2013 a Výročnej kontrolnej správy za rok 2014. Vzhľadom na to, že presná výška korekciu za identifikovanú zvýšenú chybovosť nebola v čase výkonu kontroly vyčíslená, ministerstvo predpokladá, že korekcia za zdroj EÚ môže byť do výšky 11 200 000,00 eur a za zdroj ŠR do 1 320 000,00 eur, v závislosti od metodiky výpočtu, ktorú uplatní EK.
- **Korekcie za skrátené lehoty**, kde sa jedná o projekty, na ktoré sa uplatňuje korekcia 10,0 % za porušenie verejného obstarávania a kde lehota na vyžiadanie súťažných podkladov bola skrátená o 50,0 % a viac. Kontrolou bolo zistené, že predpokladaná korekcia je za 13 projektov v celkovej maximálnej sume 960 000,00 eur, ktorá sa však podľa ministerstva môže znížiť v závislosti od čerpania finančných prostriedkov v rámci predmetných projektov.
- **Rizikové projekty**, ktoré sú predmetom vyšetrovaní a súdnych sporov (OLAF, orgány činné v trestnom konaní, Protimonopolný úrad SR), kde vyšetrovanie môže byť ukončené až po roku 2015:
 - Protimonopolný úrad SR – korekcia 25,0 % až 100,0 % za jeden projekt, pri ktorom kontrahovaná suma predstavuje 2 023 000,00 eur celkových oprávnených výdavkov.
 - Trestné konania – korekcie za 14 projektov, kde kontrahovaná suma predstavuje 2 924 000,00 eur celkových oprávnených výdavkov.
 - OLAF – 100,0 % korekcia za jeden projekt, kde kontrahovaná suma predstavuje 2 097 000,00 eur celkových oprávnených výdavkov.

Ako vyplýva z vyjadrenia MPRV SR, celková suma finančných korekcií k 05.10.2015 nebola presne stanovená a môže sa pohybovať v závislosti od vyšetrovania a od čerpania verejných prostriedkov.

Operačný program Bratislavský kraj 2007 – 2013 (ďalej len „OPBK“)

Na rok 2016 MF SR stanovilo limit výdavkov pre OPBK v sume 7 254 720,00 eur, z toho sú prostriedky EÚ v čiastke 6 483 126,00 eur a prostriedky na spolufinancovanie zo ŠR v čiastke 771 594,00 eur. Z hľadiska objemu verejných prostriedkov predstavuje tento program cca 0,7 % z celkového limitu výdavkov kapitoly MPRV SR na rok 2016.

Kontrolou bolo zistené, že k 05.10.2015 čerpanie v OPBK predstavovalo celkom cca 81,5 % z alokovaných prostriedkov. Ministerstvo predpokladá, že celkové čerpanie pri ukončení programu môže dosiahne úroveň cca 98,0 %. Bolo identifikovaných 14 projektov, pri ktorých v prípade nezrealizovania, resp. nedočerpania úroveň čerpania dosiahne cca 91 – 95,0 %.

Okrem toho v OPBK boli identifikované riziká, ktoré vyplývajú:

- **z možných finančných korekcií 10,0 %** za porušenie pravidiel verejného obstarávania, kde lehota bola skrátená o 50,0 % a týka sa to dvoch projektov v celkovej sume 90 087,00 eur,

- **zo súdnych sporov**, v rámci ktorých si MPRV SR uplatňuje pohľadávku na súde voči dvom prijímateľom, ktorí vstúpili do konkurzného konania. Celková suma pohľadávky predstavuje 134 005,87 eur,
- **z možných sankcií z nedostatočnej implementácie právne záväzných právnych predpisov EÚ** pri 14 projektoch v celkovej sume 8 612 654,00 eur, pri ktorých bude potrebné dofinancovanie zo štátneho rozpočtu. Z vyjadrenia MPRV SR vyplýva, že pre MF SR na mesačnej báze vypracováva zoznam rizikových projektov, kde sa tieto údaje aktualizujú a postupne sa znižujú v závislosti od čerpania na predmetných projektoch.

Programy v rámci Európskeho fondu regionálneho rozvoja 2014 – 2020

V rámci programového obdobia 2014 – 2020 sú rozpočtované prostriedky do nasledovných oblastí:

- **Integrovaný regionálny operačný program 2014 - 2020** (ďalej len „IROP“) – je operačný program, prostredníctvom ktorého je možné v programovom období 2014 – 2020 čerpať finančné prostriedky z Európskych štrukturálnych a investičných fondov, konkrétne z ERDF. Na rok 2016 celkový limit navrhovaných výdavkov predstavuje 100 962 939,00 eur, z toho prostriedky EÚ sú v čiastke 83 855 555,00 eur a prostriedky na spolufinancovanie v čiastke 17 107 384,00 eur. Z hľadiska objemu prostriedkov predstavuje tento program cca 9,5 % z celkového limitu výdavkov kapitoly MPRV SR na rok 2016.
- **Európska územná spolupráca 2014 – 2020** (ďalej len „EÚS“) – na rok 2016 je limit prostriedkov určených na spolufinancovanie navrhnutý v celkovej sume 1 206 356,00 eur. Druhým zmenovým listom MF SR došlo na rok 2016 k navýšeniu limitu MPRV SR o výšku príjmov EÚ v sume 7 003 536,00 eur a výdavkov EÚ v sume 7 003 536,00 eur. Zmenovým listom došlo zároveň k preklasifikovaniu zdrojov financovania pri programoch EÚS: SK-AT 2014-2020, SK-HU 2014-2020 a SK-CZ 2014-2020, a to z dôvodu zmeny vo financovaní týchto programov.

2.2 Ostatné výdavky kapitoly – prostriedky ŠR

Na zabezpečenie činností a prevádzky piatich rozpočtových organizácií, siedmich príspevkových organizácií v pôsobnosti rezortu pôdohospodárstva a rozvoja vidieka a na zabezpečenie chodu vlastného aparátu ministerstva, vrátane obstarávania hmotných a nehmotných aktív, sú na rok 2016 v kapitole MPRV SR rozpočtované obligatórne výdavky (bežné a kapitálové) v celkovej sume 81 521 235,00 eur, čo v porovnaní s rovnakým obdobím predchádzajúceho roku je zníženie o 3 995 319,00 eur a v relatívnom vyjadrení menej o cca 4,7 %. V rámci uvedeného limitu je osobitne predpísaný limit na mzdy, platy a služobné príjmy. V celkovej sume obligatórných výdavkov sú zahrnuté aj finančné prostriedky z transferu zo Slovenského pozemkového fondu (ďalej len „SPF“) v čiastke 1 500 000,00 eur, ktoré je kapitola MPRV SR oprávnená použiť v kategórii 630 – tovary a služby.

Navrhovaný limit bežných a kapitálových výdavkov je rozdelený najmä na:

- **mzdy, platy, služobné príjmy a ostatné osobné vyrovnania**, ktoré sú záväzným limitom ŠR. Celkový limit osobných výdavkov na rok 2016 je pre 2 765 zamestnancov štátnych rozpočtových organizácií v zriaďovateľskej pôsobnosti kapitoly MPRV SR stanovený v čiastke 20 745 993,00 eur. Podľa MPRV SR, ročná potreba mzdových výdavkov pre zamestnancov kapitoly MPRV SR prevyšuje limit stanovený MF SR, pričom vykonávajú vysoko odborné činnosti s priemernou mzdou na veľmi nízkej úrovni. Na základe

vykonanej analýzy vyčíslil rezort MPRV SR deficit osobných výdavkov na **10274 967,00 eur** (mzdy a prislúchajúce odvody).

- **tovary a služby** – na rok 2016 je limit výdavkov navrhnutý v čiastke 34 175 558,00 eur, čo je podľa ministerstva síce o 287 917,00 eur viac v porovnaní s rokom 2015, avšak dlhodobo pretrvávajúci deficit tohto limitu spôsobuje všetkým organizáciám v zriaďovateľskej pôsobnosti kapitoly MPRV SR vážne problémy nielen pri zabezpečovaní vlastného plynulého chodu organizácií, ale najmä pri plnení stanovených rezortných úloh vyplývajúcich z kompetenčného zákona, pričom v mnohých oblastiach hrozí porušenie európskej a národnej legislatívy.

MPRV SR poukazuje na niektoré problémové oblasti, ktoré súvisia s nedostatočným zabezpečením výdavkov pre MPRV SR, napríklad:

- **na organizačné zabezpečenie FOREST EUROPE**, ktoré je najvyšším politickým grémiom európskych ministrov zodpovedných za lesné hospodárstvo, pričom Slovenská republika sa stala v rokoch 2014 – 2021 spolupredsedačnou krajinou,
- **na elektronické služby** pre žiadateľov o podpory zo strany PPA, ktorá je garantom finančného riadenia EPZF a EPFRV. PPA si zároveň nárokuje zo Všeobecnej pokladničnej správy MF SR vyčlenenie verejných prostriedkov na roky 2016 až 2018 v čiastke 2 000 000,00 eur na dobudovanie a udržiavanie IT systémov PPA podmieňujúcich rýchlejšiu realizáciu a väčší počet projektov financovaných z prostriedkov EÚ a zefektívnenie systému finančného riadenia fondov EÚ.
- **zabezpečenie počtu funkčných miest a verejných prostriedkov** z úrovne Ministerstva zahraničných vecí európskych záležitostí a MF SR pre zamestnancov, ktorí sa budú podieľať na príprave a realizácii SK PRES 2016.

2.3 Prioritné výdavkové tituly MPRV SR na roky 2016 – 2018

V súlade s Príručkou na zostavenie návrhu rozpočtu verejnej správy na roky 2016 až 2018 MPRV SR predložilo v návrhu rozpočtu tri najdôležitejšie prioritné výdavkové tituly, ktoré považuje na rok 2016 za najrizikovejšie. Je to nedostatočné finančné krytie zintenzívnenej kontrolnej činnosti v oblasti potravinovej bezpečnosti obyvateľstva SR, ktorú vykonáva ŠVPS SR a ÚKSÚP Bratislava a to:

- **Podpora potravinových kontrol** v čiastke 1 884 000,00 eur ročne – posilnenie výkonu úradnej kontroly pre bezpečnosť a kvalitu potravín na slovenskom trhu s cieľom ochrany slovenského spotrebiteľa je jedným z opatrení, ktoré MPRV SR navrhuje s cieľom zmierniť negatívne dopady obchodných sankcií na domáci agropotravinársky sektor a zároveň prispieť k ochrane spotrebiteľa a slovenského trhu.
- **Financovanie národného monitorovacieho programu** v čiastke 216 000,00 eur ročne – podľa MPRV SR dôvodom požadovanej finančnej čiastky pre ÚKSÚP bola skutočnosť, že EK v roku 2014 pre Slovenskú republiku schválila pridelenie 108 000,00 eur, čo predstavuje 50,0 % z čiastky 216 000,00 eur, ktoré Slovenská republika investuje do monitorovania škodlivých organizmov v roku 2015. A práve preto, aby uvedená čiastka z prostriedkov EÚ bola Slovenskej republike pridelená, je podľa MPRV SR potrebné preinvestovať 216 000,00 eur v roku vykonávania monitorovania.
- **Rastlinolekárska starostlivosť** v čiastke 850 000,00 eur ročne – dôvodom na pridelenie požadovaných verejných prostriedkov podľa MPRV SR, je potreba vytvorenia aplikácie pre registráciu pesticídov a jeho prepojenia s existujúcimi aplikáciami ÚKSÚP do jeho jednotného informačného systému s možnosťou využívania už vytvorených a používaných informačných databáz s ohľadom na komunikáciu s externými subjektmi zapojenými do procesu autorizácie pesticídov.

V tejto súvislosti bolo kontrolou zistené, že v júni 2014 bol uskutočnený audit DG SANCO s cieľom posúdiť systém autorizácie prípravkov na ochranu rastlín a kontrolu ich uvádzania na trh, skladovania a požívania v podmienkach Slovenskej republiky. V závere auditu boli sumarizované zistené nedostatky, ktoré je potrebné odstrániť. Identifikované boli problémy pri uplatňovaní predchádzajúcej legislatívy (smernica 91/414/EHS, zákon č. 193/2005 Z. z. v znení neskorších predpisov), ako aj pri uplatňovaní v súčasnosti platnej legislatívy (nariadenie (ES) č. 1107/2009, zákon č. 405/2011 Z. z.) v oblasti prípravkov.

2.4 Finančné riziká vyplývajúce zo súdnych sporov

Z predložených dokladov bolo zistené, že na základe stavu k 05.10.2015 a priebehu právoplatne neukončených súdnych konaní, ktorých je ministerstvo účastníkom, vznikli potenciálne finančné riziká s dopadom na rozpočet MPRV SR v rokoch 2015 a 2016 v celkovej sume 1 630 000,00 eur.

Záver

Predložený Návrh rozpočtu kapitoly MPRV SR na roky 2016 až 2018 bol vypracovaný v súlade so zákonom o rozpočtových pravidlách verejnej správy a súvisiacimi predpismi.

Z vykonanej kontroly vyplynulo, že údaje a informácie v návrhu rozpočtu kapitoly MPRV SR na rok 2016 až 2018 možno považovať za spoľahlivé.

Výsledky kontroly budú využité pri vypracovaní stanoviska NKÚ SR k Návrhu štátneho rozpočtu na rok 2016 podľa § 5 ods. 1 zákona NR SR č. 39/1993 Z. z. o Najvyššom kontrolnom úrade Slovenskej republiky v znení neskorších predpisov.

Kontrolovanému subjektu bol ponechaný výtlačok č. 2 záznamu o výsledku kontroly. Kontrolovaný subjekt potvrdzuje, že kontrolná skupina NKÚ SR vrátila všetky zapožičané doklady.

Záznam o výsledku kontroly vypracovali dňa: 16.10.2015

Ing. Jaroslav Áč,
vedúci kontrolnej skupiny

Ing. Ľuboslava Tittoňová,
členka kontrolnej skupiny

S obsahom záznamu o výsledku kontroly bol oboznámený dňa: 19.10.2015

prof. Ing. Ľubomír Jahnátek, CSc.
minister